

2025 йилнинг 1-ярим йиллигида
божхона органлари томонидан амалга оширилган ишлар ҳақида
МАЪЛУМОТ

I. Соҳани рақамлаштириш борасида:

– Ташқи савдо операциялари мониторингини янада кучайтириш мақсадида, **“Э-контракт” ахборот тизими** ишлаб чиқилиб, **20** майдан тўлиқ амалиётга киритилди;

36 та тижорат банки ва **ғазна** билан ахборот алмашинуви йўлга қўйилиб, **1,9 млн.га** яқин амалдаги ва янги шартномаларга оид маълумотлар шакллантирилган, 30 июнь ҳолатига **21 293 та** фойдаланувчилар рўйхатдан ўтган.

– “Божхона аудити” ахборот тизимида **“Имтиёз қўлланган ҳолда олиб кирилган транспорт воситалари реэстри”, “Қидирувдаги автотранспорт воситалари”** ва **“Халқаро сўровномалар”** бўлимлари яратилди;

– “Божхона кирим ордери” ахборот тизимида **9 та** ҳисобот шакли ишлаб чиқилиб, амалиётга жорий этилди;

– Фуқораларга қулайлик яратиш мақсадида, **“Мобил телефонларнинг IMEI коди божхонадан рўйхатдан ўтганлигини текшириш”** электрон хизмати ишлаб чиқилиб, расмий веб-сайтга жойлаштирилди;

– Чегара божхона постларига ўрнатилган **АРА тизими** (Транспорт воситаларининг давлат рақамини автоматик аниқлаш) учун **19 та сервер** ва УПС қурилмалари (доимий электр манбаи) харид қилиниб, ҳудудий бошқармаларга ажратилди;

– “Хавфларни бошқариш” ахборот тизимида курьерлик жўнатмаларини қабул қилувчи шахсларнинг **наркология диспансерида рўйхатда турганлигини** акс эттириш имконияти яратилди;

– “Мониторинг” ахборот тизимида **“Мудофаа” модули** яратилиб, чегара постлари орқали ҳаракатланган автотранспортлар, юкли темир йўл вагонлари ва аниқланган ҳуқуқбузарликлар сони ҳақидаги маълумотларни ҳимояланган канал орқали Мудофаа вазирлигига автоматик юбориш йўлга қўйилди;

– “Божхона юк операциялари” ахборот тизимида “Хавфларни бошқариш” ахборот тизимининг маълумот ва топшириқлари билан ишлаш имконини берувчи **янги “Хавф ойнаси”** ишга туширилди;

– “Е-Транзит” дастурида **“Тамаки транзит”** деб номланган **қўшимча меню** ишлаб чиқилди, бунда транзит учун божхона тўловлари божхона органларининг депозит ҳисобварағига ўтказилганлигини кўриш имконияти яратилди;

– Мажбуриятнома асосида вақтинча олиб кирилган транспорт воситаларини олиб чиқиш муддатлари бузилган ҳолатлар бўйича “Е-транзит” ахборот тизимида **жарима солиш тўғрисидаги қарорларни** қабул қилиш ва “Божхона қонунбузарликлари” ахборот тизимида автоматик рўйхатга олиш имконияти яратилди;

– “Ғишткўприк” чегара постига 2 та **ИКМ қурилмалари**, “Навоий”, “Фарғона-аэропорти” ва “Қорасув” чегара постларига 1 тадан **инсон танасини сканер қилувчи** қурилмалар ўрнатилди;

– Халқаро грант доирасида АҚШ Давлат департаментининг Қурулсизланиш ва уларни тарқатмаслик жамғармаси томонидан Божхона қўмитасига грант асосида **8 та** “Viken Nighthawk” **портатив рентген сканерлари** тақдим этилди.

Соҳани рақамлаштириш ҳисобига экспортда **95 %** (146,3 мингта), импортда **84 %** (348 мингта) БЮДлари соддалаштирилган тартибда расмийлаштирилди.

Бунда, экспорт БЮДларини (жами 79,2 мингта) **инсон омилисиз** расмийлаштириш ҳажми **51 %ни** (79,2 мингта) ташкил қилди.

Натижада **5 052 нафар** (4 786 нафар) **экспортёр** ва **24 483 нафар** (15 069 нафар) **импортёрнинг** ортиқча сарф-харажати ва вақти тежалишига эришилди.

II. Халқаро ҳамкорлик йўналишида

– Ўзбекистон ва Малайзия Қироллиги Ҳукуматлари ўртасида “Божхона соҳасида ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Битим” имзоланди (5 февраль);

– Божхона тартиб-таомилларини амалга оширишнинг барча босқичларида фойдаланиладиган ахборот тизимлари билан танишиш мақсадида, **Россия Федерал божхона хизмати** раҳбари ўринбосари (А.Тимофеев) бошчилигидаги делегациянинг ташрифи амалга оширилди (19-21 февраль);

– ходимларнинг **божхона қийматини назорат қилишдаги** салоҳиятини ошириш мақсадида, Жаҳон божхона ташкилоти экспертларининг Божхона қўмитасига ташрифи амалга оширилди (24-28 февраль);

– “Хавфларни бошқариш” ахборот тизимини такомиллаштиришга Жаҳон банки мутахассислари жалб қилинди (17 февраль-7 март);

– ТДТга аъзо давлатларнинг божхона маъмуриятлари раҳбарларининг **Озарбайжон** давлатида ўтказилган 10-мажлисида, **Венгрия** давлатининг Будапешт шаҳрида ўтказилган учрашувида **Божхона қўмитаси Раиси бошчилигидаги делегация** иштироки таъминланди (15-16 январь, 14-17 апрель);

– АҚШ элчихонаси ва ЦЕНТКОМ (Марказий қўмондонлиги) грант маблағлари ҳисобидан “**Гулбаҳор**” чегара постида кўрик ямаси, авто расмийлаштирув хонаси, кириш-чиқиш дарвозалари ҳамда дарвоза ёнида чегара қўшинлари ходимлари учун хоналар, бостирма (автонавес) қурилди (лойиҳа қиймати **531 минг долл.**);

Ушбу лойиҳанинг топшириш далолатномаси АҚШ элчихонаси томонидан дипломатик канал орқали Божхона қўмитасига тақдим этилган.

– АҚШнинг Марказий Осиё бўйича “Экспортни назорат қилиш ва чегаралар хавфсизлиги” (EXBS) дастури томонидан Божхона қўмитасига **419 минг долларлик 8 дон** портатив рентген ускуналари (“Viken Nighthawk” русумли) грант сифатида тақдим этилди;

– Божхона тизимида рақамлаштиришни янги босқичга олиб чиқиш мақсадида, Ўзбекистон делегациясининг **Малайзия ва Цингапур** давлатларига ташрифи амалга оширилди (3-6 март).

– ЖБТ билан ҳамкорликда Стратегик режалаштириш ва тизимда ўтказилаётган **ислохотларнинг самарадорлигини баҳолаш** бўйича семинар ўтказилди (7-10 апрель).

– Халқаро валюта жамғармаси вакиллари **Ўзбекистонда божхона маъмурчилиги юзасидан ўтказилаётган ислохотларнинг самарадорлигини баҳолаш миссияси** ўтказилди (14-25 апрель);

– Жаҳон божхона ташкилоти билан ҳамкорликда **Товарларни чиқариш вақти тадқиқоти (TRC)** бўйича семинар ўтказилди (26-30 май);

– Хитой давлати билан икки томонлама ҳамда Хитой ва Марказий Осиё божхона хизматлари ўртасида кўп томонлама ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш мақсадида, Қозоғистонда ўтказилган **Марказий Осиё ва Хитой божхона хизматлари раҳбарларининг иккинчи учрашувида** Божхона қўмитаси Раиси иштироки таъминланди (21-22 май);

Марказий Осиё давлатлари ва Хитой божхона хизматлари ўртасида Божхона хавфларини бошқариш бўйича ҳамкорлик ҳамда Ноинтрузив текширув ва интеллектуал тасвирни тан олиш соҳасида техник ҳамкорлик тўғрисида **Англашув Меморандумлари** имзоланган.

– **125 та халқаро тадбирда** (шундан, **35 таси Ўзбекистонда**, **55 таси видеоконференсалоқа шаклида**, **37 таси хорижда**) **205 нафардан ортиқ** ходим иштирок этди;

– **37 та** хизмат сафарлари ташкил этилиб, **69 нафар** ходим томонидан **15 та давлатнинг** (Грузия, Россия, БАА, Швейцария, Буюк Британия, Қозоғистон, Афғонистон, Туркия, Озарбайжон, Малайзия, Цингапур, Япония, Венгрия, Арманистон, Қирғизистон) тажрибаси ўрганилди ва касбий маҳорати оширилди.

семинар-тренинглар асосан ЖБТ, БМТ, МДХ, Европа Иттифоқининг БОМКА дастури ва лойиҳалари доирасида ташкиллаштирилган.

➤ **Гендер тенгликни таъминлаш йўналишида:**

– **3 нафар** аёл ходим юқори лавозимларга тайинланди, **2 нафарига** эгаллаб турган лавозими бўйича кўзда тутилганидан **бир поғона юқори унвон** берилди;

– **59 нафари** хизмат фаолиятидаги ютуқлари учун, жумладан **1 нафари “Мўътабар аёл”** кўкрак нишони билан тақдирланди;

– Божхона институтида **50 нафар** курсант қизлар таҳсил олмоқда, **2 нафар** аёл ходим докторантура, **7 нафари** магистратура, **12 нафари** бакалавр босқичларида таҳсил олмоқда;

– **4 нафар** қизлар хизматга қабул қилинди, **50 нафар** қизларни божхона органларига қабул қилиш бўйича танлов эълон қилинди (*ҳозирда танловнинг якуний босқичлари амалга оширилмоқда*).

Бугунги кунда тизимда хизмат қилаётган аёл ходимларнинг улуши **11 %га** етиб, **472 нафарни** (407 нафари хизматда) ташкил этмоқда.

➤ **Оталикқа олинган 14 та мактаб ўқувчилари** билан **“Божхона олами”** ўқув-услубий қўлланма асосида **“Ёш божхоначи”** тўғараклари ташкил этилди.

➤ **Божхона қўмитаси Раисига бириктирилган 50 нафар** алоҳида ишлаш талаб этиладиган ёшлар билан тегишли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Мазкур ёшлардан **22 нафарининг** бандлиги таъминланди.